

Förslag till beslut om bildande av naturreservatet Stora Amundö och Billdals skärgård i Göteborgs Stad

Innehåll

Beslut om bildande m.m.....	2
Syfte	2
Beslut om föreskrifter.....	3
Administrativa uppgifter	6
Beskrivning av naturreservatet.....	6
Skälen för beslutet och dess konsekvenser	7
Planeringsbakgrund.....	9
Ärendets handläggning.....	11
Upplysningar	11
Ersättningstalan	13
Kungörelse	13
Hur man överklagar.....	13

Bilagor

- Bilaga 1 - Beslutskarta
- Bilaga 2 - Karta över områden med beträdnadsförbud och tältningsförbud
- Bilaga 3 - Översiktskarta
- Bilaga 4 - Skötselplan
- Bilaga 5 - Sakägarförteckning (*Bifogas senare*)

Beslut om bildande m.m.

Byggnadsnämnden förklarar området som avgränsats med heldragen svart linje på kartan i bilaga 1 som naturreservat. Beslutet fattas med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Namnet ska vara **Naturreservatet Stora Amundö och Bildals skärgård**. Naturreservatets gränser ska märkas ut i terrängen.

Byggnadsnämnden fastställer skötselplanen i bilaga 4. Beslutet fattas med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Förvaltare är Göteborgs Stad, i enlighet med gällande reglemente.

Syfte

Syftet med naturreservatet är att

- långsiktigt skydda ett tätortsnära kustområde med karaktäristisk landskapsbild och höga friluftsvärden, naturvärden och kulturhistoriska värden,
- bevara ett område som är attraktivt för friluftslivet och utveckla tillgängligheten med bland annat utblickar, sociala mötesplatser och naturupplevelser,
- bevara ett havsområde med grunda bottnar, säkerställa en god livsmiljö för dess naturligt förekommande marina arter och ge möjlighet att restaurera, utveckla och förstärka områdets värden,
- bevara, restaurera och utveckla landmiljöer med biologiska värden knutna till bland annat kusthedar med en mosaik av stränder, småvatten, lövträd, gräsmarker och hållmarker,
- bevara och lyfta fram kustanknutna kulturhistoriska värden som till exempel gravrösen, tomtningar och historiska strukturer.

Syftet ska nås genom att

- skötseln gynnar de biologiska och kulturhistoriska värdena genom till exempel röjning, bete, slåtter och bränning,
- områden skyddas med beträdnadsförbud för att värna fågellivet,
- friluftsliv och annat nyttjande bedrivs med hänsyn till områdenas känslighet,
- allmänhetens tillgång till strandområden säkerställs och anläggningar för friluftslivet utvecklas,
- allmänheten får kännedom om områdets värden,
- land- och vattenmiljöer skyddas från exploatering,
- negativ påverkan på land- och vattenmiljöer minimeras,
- viktiga strukturer utmed Säröbanan bevaras,
- kunskapen om naturreservatets miljöer och arter, såväl på land som i havet, ökas genom undersökningar och att den nya kunskapen får utgöra grund för bedömningar och åtgärder i den fortsatta skötseln.

Beslut om föreskrifter

För att uppnå syftet med reservatet beslutar byggnadsnämnden med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla.

A. Föreskrifter om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att använda mark- och vattenområden (7 kap 5 § miljöbalken)

Utöver föreskrifter och förbud enligt andra författningar (se under ”Upplysningar”) är det förbjudet att:

1. anlägga ny brygga eller bygga ut befintlig.
Förbudet gäller inte av våda förstörd brygga som återuppförs inom fem år eller ersättning av befintlig, om storlek och utformning motsvarar tidigare/befintlig brygga. Exempelvis får en pålad brygga bytas mot en lika stor pålad brygga, men inte mot en flytbrygga. Förbudet utgör inget hinder mot normalt underhåll. Annan prövning kan dock vara aktuell, se under ”Upplysningar”.
2. uppföra ny eller bygga ut befintlig byggnad, vindkraftverk, kommunikationsmast, kaj, pir, hamn, båtuppläggningsplats, flaggstång eller annan anläggning eller anordning.
Förbudet utgör inget hinder mot normalt underhåll.
3. ändra befintliga byggnader och anläggningar eller deras användning på ett sätt som väsentligen påverkar landskapsbild, kulturhistoriska värden, växt-/djurliv eller allmänhetens möjligheter att vistas på platsen.
Förbudet är inget hinder för underhåll av befintliga byggnader/anläggningar.
4. muddra.
Förbudet avser inte underhållsmuddring som är tillståndspliktig enligt punkt 13.
5. borra, gräva, schakta, plöja, fylla ut, dika eller dämna.
Förbudet gäller inte normala underhållsåtgärder.
6. dumpa jord-/muddermassor eller ordna upplag av t ex trädgårdsavfall, sten, ris, trädstammar och liknande.
7. bedriva någon form av täkt, t ex av mineral eller tång.
8. på kommunal mark avverka, gallra eller röja.
9. kalka, gödsla, sprida kemikalier eller sprida bekämpningsmedel.
10. så, plantera växter eller föra in för området främmande arter.
11. anlägga odling av växt- eller djurarter inom vattenområdet.
12. under perioden 1 mars – 31 juli beträda de områden på Stora Amundö och vid Haga Kile med tillhörande vattenområden som markerats på karta i bilaga 2.

Det är vidare förbjudet att utan tillstånd från Göteborgs Stad:

13. underhållsmuddra.
14. sätta ut nya bojförtöjningar.
Nya bojar för akterförtöjning vid brygga är undantagna förutsatt att slitage på bottenmiljön minimeras.
15. nyanlägga luft- eller markledning eller ledning i vatten.
16. genomföra översvänningsåtgärder för att skydda bebyggelse, vägar och andra anläggningar.
17. anlägga eller bredda väg, gångväg, cykelväg eller liknande.

Föreskrifter enligt A ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder enligt gällande skötselplan och åtgärder som framgår under B.
- Vid reparation, underhåll och förvaltning av nedgrävda ledningar och befintliga luftledningar. Även trädsäkring av befintliga luftledningar är undantaget. Markskador ska minimeras, men uppkommer markskador ska de repareras. Naturreservatets förvaltare ska informeras innan arbetet påbörjas, men vid akuta åtgärder så snart som möjligt efteråt.
- Vid reparation och underhåll av befintliga ledningar i vatten och i havsbotten. För stamnätet, där Kontiskan-kabeln mellan Sverige och Danmark ingår, är även utbyte av befintliga ledningar undantaget. Arbetet ska ske med största möjliga natur- och miljöhänsyn och följa de vattendomar och tillstånd som lämnas/lämnats med stöd av 11 kap miljöbalken eller motsvarande. Naturreservatets förvaltare ska informeras innan arbetet påbörjas, men vid akuta åtgärder så snart som möjligt efteråt.

B. Föreskrifter om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. Utmärkning och skyltning av naturreservatet.
2. På kommunal mark: Anordning av anläggningar enligt gällande skötselplan, så som gångvägar och stigar, toaletter, rastplatser, informationsskyltar, parkeringsplatser, eldplatser och uppsamlingskärl för avfall
3. Skötsel av marker och kulturhistoriska lämningar enligt gällande skötselplan, såsom röjning, slåtter, plantering, bete, bränning eller liknande åtgärder.
4. Undersökningar i syfte att följa utvecklingen av reservatet, t.ex. av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap 30 § miljöbalken). Föreskrifterna gäller även fastighetsägare och andra sakägare.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar är det förbjudet att:

1. under perioden 1 mars – 31 juli beträda de områden på Stora Amundö och vid Haga Kile med tillhörande vattenområden som markerats på karta i bilaga 2.
2. elda annat än i friluftskök, i medhavd grill eller på anvisad plats.
3. skylta eller affischera annat än på därför avsedda anslagstavlor.
Förbudet gäller inte vägmärken, sjövägmärken eller motsvarande samt inte heller tillfällig (högst en vecka) skyltning vid jakt.
4. skada levande eller döda träd och buskar.
5. skada stenmur, odlingsröse eller annan kulturhistorisk lämning.
6. skörda alger, snäckor eller musslor för kommersiellt bruk.
7. ställa upp husvagn/husbil.
8. förtöja eller ankra upp båt mer än två dygn i följd, annat än vid anlagd brygga eller boj.
Förbudet gäller inte privat båtplats på egen fastighet.
9. förtöja eller ankra upp husbåt mer än två dygn i följd, annat än inom anlagd båthamn.
10. lägga upp båt på land mer än två dygn i följd annat än på särskilt anordnade platser.
Förbudet gäller inte privata fastighetsägare på egen fastighet.
11. tälta mer än två dygn i följd på samma plats. Tältning på Stora Amundö får ej ske inom område vid badvikarna som markerats i bilaga 2.
12. ha okopplad hund på Stora Amundö.
Förbudet gäller inte vid jakt.

Det är vidare förbjudet att utan tillstånd från Göteborgs Stad:

13. cykla eller köra motorfordon på Stora Amundö.
Förbudet gäller inte motordriven rullstol.
14. anordna läger, tävling, arrangemang eller liknande om det riskerar att påverka naturvärden, friluftsvärden eller kulturhistoriska värden negativt.

Föreskrifter enligt C ovan gäller inte:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder enligt gällande skötselplan och åtgärder som framgår under B.

- när polis eller räddningstjänst använder nödvändiga fordon eller hund på Stora Amundö i tjänsteärende. Förvaltaren ska dock snarast informeras om sådan insats, om möjligt i förväg.

Administrativa uppgifter

Namn:	Naturreseptatet Stora Amundö och Billdals skärgård
Beslutsdatum:	201X-XX-XX
NVR id:	2044809
Kommun:	Göteborg
Län:	Västra Götaland
Församlingar	Askim och Näset
Areal:	1105 hektar, varav 847 hektar är hav
Ungefärlig mittpunkt:	X 145143, Y 6384729, SWEREF 991200
Ekonomisk karta:	6B8d och 6B7d
Fastigheter, ägare och nyttjanderättshavare:	Enligt sakägarförteckning
Förvaltare:	Göteborgs Stad
Naturgeografisk region:	Ljungheds- och kustskogsområden längs den svenska västkusten
Maringeografisk region:	Kattegatt
Typindelning enligt vattendirektivet:	1s. Västkustens inre kustvatten, södra
Vattenförekomst (HID):	SE573500-115150 Askims fjord SE573322-115478 Kräklingeområdet

Beskrivning av naturreseptatet

Stora Amundö och Billdals skärgård ligger i södra delen av Göteborgs kommun och är ett populärt område att besöka. Det lockar många till bad, båtliv, fågelskådning, promenader, naturstudier, paddling, utflykter, fiske och mycket mer. För att underlätta för friluftslivet finns många olika anläggningar, bland annat eldstäder, badplatser, stigar, uteklassrum, bänkbord och toaletter. Besökare kan ta sig till området med kollektivtrafik och på fastlandsdelen går det bra att ta sig runt med cykel. Särskilda parkeringsplatser för naturreseptatet finns vid Stora Amundö och Billdalsbadet.

Naturreseptatet har stora marina värden. Dess grunda bottnar med tångbälten och utbredda ålgrässamhällen betyder mycket för den biologiska mångfalden och fungerar som många fiskarters barnkammare. Ålgräsängarna är dessutom viktiga på många andra sätt; de dämpar vågor, binder sediment och lagrar kol i havsbotten. I Haga kile finns ett fredningsområde för fisk och där mynnar två vattendrag i vilka öring går upp och leker.

Landmiljöerna består till stor del av kusthedar med en mosaikartad blandning av strandängar, ljunghedar, hållmarker, småvatten, sandstränder, träd- och brynmiljöer samt grunda vikar. Variationen av miljöer skapar stora förutsättningar för ett rikt växt- och djurliv och det finns bland annat en del ovanligare arter som strandpadda och hasselsnok.

Området har ett rikt fågelliv året runt och fungerar som viktig övervintringslokal för många sjöfåglar. Två strandängar som är viktiga för fågellivet avsätts som fågelskyddsområden med beträdnadsförbud för att häckande, rastande och födosökande fåglar inte ska störas.

I reservatet finns fornlämningar, främst i form av gravrösen och stensättningar på flera öar. Tomtningar, som är lämningar efter de stora sillfiskeperioderna, finns i hela skärgården. På Stora Amundö finns spår efter förhistoriska boplatser och gårdsbebyggelser från historisk tid. En stor del av reservatets östra gräns följer gamla Säröbanan, som tidigare var järnväg men som idag är cykelbana. Genom riktad skötsel lyfts utvalda värden fram på lämpligt sätt.

Genom naturreservatets skötselplan säkerställs såväl satsningar på friluftsliv som bevarande och utveckling av naturmiljöer och kulturhistoriska lämningar.

Skälen för beslutet och dess konsekvenser

Stora Amundö och Billdals skärgård med kustområden är ett mycket populärt och välbesökt friluftsområde som erbjuder en stor bredd av aktiviteter, bland annat promenader, utflykter, möten, utblickar, båtliv, bad och andra naturupplevelser. Landskapsbilden är karaktäristisk och stora delar är lätta att nå och ligger tätortsnära. Området har höga naturvärden i form av bland annat kusthedarnas mosaik av naturtyper så som stränder, småvatten, gräsmarker och hållmarker, vilket ger goda förutsättningar för den biologiska mångfalden. Andra strukturer, så som äldre lövträd, bryn, blommande och bärande träd och buskar, död ved samt sandblottor, bidrar också till de höga värdena och såväl kärlväxtfloran som insektsfaunan är intressant med hotade arter. Området är en viktig rast-, födosöks- och häckningsplats för många kustanknutna fågelarter och det finns sällsynta grod- och kräldjur, bland annat strandpadda. I havet är det biologiska värdet mycket stort. Hårdbottnar med krontaksbildande alger och grunda mjukbottnar, såväl utan vegetation som med vidsträckta ålgräsängar, ger stora förutsättningar för biologisk mångfald och är viktiga uppväxtområden för fisk. Fornlämningar i form av bronsåldersrösen, tomtningar, stengärdesgårdar med mera, visar tillsammans med hävdade strandängar, hagmarker med gamla träd och ljunghedar hur människan har använt landskapet genom tiderna. Lämningar efter den gamla Säröbanan har en nära koppling till badturismens framväxt i området under tidigt 1900-tal.

Det är av största vikt att bevara, vårda och utveckla områdets natur- och kulturvärden och se till att området även fortsättningsvis är tillgängligt för besökande allmänhet. Genom att kommunen bildar naturreservat med reglerande föreskrifter kan området skyddas från ny exploatering och negativ påverkan i form av bebyggelse, vägar, bryggor med mera. Samtidigt ger skötselplanen befogenheter och möjlighet att rikta resurser till anläggning och skötsel som krävs för att bevara och förstärka områdets värden. Barnens perspektiv, information och naturpedagogik kan lyftas. Friluftslivet kan underlättas och målpunkter och sociala mötesplatser skapas där människor på ett naturligt sätt träffas över såväl generationsgränser som kulturella och sociala gränser. Det underlättas genom att gångstigar, utblickar, grillplatser, informationsskyltar, toaletter och andra anläggningar uppförs och underhålls. Även utrymme för parkeringsplatser kan säkras. Naturtyperna gräsmarker och kusthedar och de värden som är knutna till dessa kräver kontinuerlig skötsel i form av bete, slåtter, röjning eller bränning för att markerna ska hållas öppna och bevara sina värden. Även vissa stränder, småvatten och träd och buskar behöver särskild skötsel för naturvärdena ska bevaras och utvecklas. De värdefulla bottnarna är känsliga för exploatering och fysisk påverkan genom exempelvis muddring, utfyllnader och ändrade strömförhållanden. Det behövs mer kunskap om de marina förhållandena och behov av lämpliga åtgärder, och genom att bilda

naturreservat kan det bli lättare att fokusera på det avgränsade området och följa upp hur den marina miljön mår där. Genom riktad skötsel kan kulturhistoriska lämningar lyftas fram och därmed bidra till att öka kunskapen och medvetandet om vår historia.

Naturreservatets gränser har anpassats efter områdets värden, naturliga ledlinjer och befintliga gränser. På fastlandet ligger värdena främst i de oexploaterade delarna, vilka också är strandskyddade. Där det varit lämpligt att följa strandskyddsgränsen har detta gjorts för att undvika flera bestämmelsegränser. Det gör att nästan hela naturreservatet hamnar inom strandskyddat område som redan har särskilda bestämmelser i miljöbalken. I vissa fall har dock gränsen anpassats på annat sätt, exempelvis har privata bostadstomter undantagits och nära bebyggelse har gränsen på flera håll anpassats efter strandlinjen för att få en tydlighet, även om vissa av dessa ytor inte kan anses vara privatiserade tomter. I nordost är det naturligt att gränsen till stor del följer den gamla och bitvis kulturhistoriskt intressanta Säröbanan som till stor del samtidigt ingår i naturreservatet. I väster går naturreservatets gräns utanför de värdefullaste grundområdena. För att få en tydlighet för båtfarare har gränsen dragits längs en siktlinje mellan höjdryggarna på ön Stora Kläholmen i norr och Yttre Flackholmen i söder. I norr viker gränsen av i rät linje mot Lilla Amundös sydvästra spets, medan den i söder följer länsgränsen.

Att bilda ett naturreservat av området stämmer överens med översiktsplanen som föreslår naturreservat för Amundön med Bildals skärgård. Området finns också med i länsstyrelsens program för skydd av tätortsnära natur. Dessutom tillgodoses internationella åtaganden genom att det bildas ett naturreservat. Reservatsbildningen bidrar till att uppfylla flera av de nationella, regionala och lokala miljömålen. Det gäller i stor grad det lokala miljömålet ”Hav i balans och levande kust och skärgård” som bland annat syftar till att skydda marina områden i kommunen, men även målen ”Ett rikt odlingslandskap”, ”Begränsad klimatpåverkan” samt ”God bebyggd miljö”.

Preliminär intresseprövning

Göteborgs Stad anser att naturreservat är det bästa sättet att ge områdets värden långsiktigt skydd och skötsel. Vid en intresseprövning enligt 7 kap 25 § miljöbalken, bedömer kommunen att föreskrifternas utformning i detta beslut ger en rimlig balans mellan de värden som skall skyddas och det intrång detta innebär för enskilds rätt att använda mark och vatten.

Ekonomiska konsekvenser

För Göteborgs Stad medför bildandet av ett naturreservat investeringskostnader för att utföra anläggningar och märka ut området samt kostnader för skötsel och drift enligt skötselplanen. Dessutom tillkommer kostnader för tillsyn enligt miljöbalken, prövning av dispenser och tillstånd, uppföljning med mera. Kostnaderna fördelas på olika nämnder enligt gällande reglemente.

Skyddet med tillhörande skötsel innebär också många vinster, så som sociala aspekter och ökad biologisk mångfald. Tillgången till närallgande natur kan exempelvis bidra till bättre hälsa.

Planeringsbakgrund

Riksintressen och övriga allmänna intressen

Göteborgs kust och skärgård är med hänsyn till sina natur- och kulturvärden i sin helhet av riksintresse. Hela naturreservatsområdet ligger dessutom inom riksintresse enligt geografiska bestämmelser om ”högexploaterad kust”. I söder, på andra sidan Hallandsgränsen, är kusten av riksintresse för turismen och friluftslivet och i väster ligger Natura 2000-området Vrångöskärgården. (4 kap 1, 2, 4 & 8 §§ miljöbalken, MB) I väster och söder angränsar reservatet till riksintresse för friluftslivet: Öckerö och Styröskärgårdarna. Något längre västerut finns riksintresse för kulturmiljövården: Styrö socken. De grunda bottenarna har identifierats som ekologiskt särskilt känsliga och ska därmed så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön. (3 kap 3 & 6 §§ MB) Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap MB.

Högspänningsledningen Kontiskan (285 kV) som kopplar samman Sverige och Danmark och ingår i stamnätet, går i väst-östlig riktning genom området, men inom reservatet är denna förlagd i mark och i havsbotten. Ledningen ägs av Svenska kraftnät.

Reservatsområdet ingår i ett så kallat musselvatten som utses med stöd av förordningen om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten, som i sin tur bygger på ett EU-direktiv från 1979. Större delen av havsområdet ingår i vattenförekomsten Askims fjord som pekats ut enligt EU:s vattendirektiv och en mindre del i sydost ingår i vattenförekomsten Kräklingeområdet. I dessa områden gäller miljö kvalitetsnormer som beslutades 2009. Dessa anger att God ekologisk status ska uppnås till 2021 och God kemisk ytvattenstatus ska uppnås till 2015. Båda områdena bedöms ha måttlig ekologisk status och inget av dem uppnår god kemisk status. Miljöproblemen är främst övergödning samt miljögifter. Vattenmyndigheten för Västerhavet har tagit fram ett åtgärdsprogram som ska leda till att miljö kvalitetsnormerna uppnås. Det finns (2016) förslag på nya miljö kvalitetsnormer, som bland annat innebär att tidsfristen för att uppnå God ekologisk status flyttas fram till 2027, med detta är inte beslutat än.

Området berörs av åtgärdsprogram för strandpadda och särskilt skyddsvärda träd, och det pågår arbete med ett åtgärdsprogram för ålgräs. Åtgärdsprogram beskriver kunskapsläget om ekologi, hotbild och möjliga åtgärder för sina respektive arter och naturtyper och programmen är viktiga verktyg i arbetet med dessa.

Översiktplan, områdesskydd och övrig planering

Beslutet går i linje med gällande översiktplan för Göteborgs Stad, som anger att naturreservat ska inrättas för det aktuella området. Det är också markerat som område med stora värden för natur, kultur, friluftsliv och landskap och de värden som framhålls är: utflyktsmål och promenadstråk; bad, fritidsfiske och båtliv; vegetation, djurliv, bergsformationer; fiskreproduktion och skaldjursproduktion.

I översiktplanen har hela området dessutom pekats ut som allmänt intresse för yrkesfisket eftersom dess grunda bottenar är viktiga uppväxtområden för fisk.

Den gamla Säröbanan är idag en populär gång- och cykelväg som pekats ut som ett blivande cykelpendlingsstråk i stadens cykelprogram för en nära storstad 2015-2025. Samtidigt har delar av banvallen såväl höga naturvärden som höga kulturhistoriska värden och en eventuell

breddning måste ta hänsyn till dessa. Det innebär att kompensation kommer att krävas och att befintlig bredd får accepteras på värdefulla sträckor, vilket får regleras i en tillståndsprövning.

Nästan hela naturreservatet ligger inom strandskyddsområde och i öster följer reservatsgränsen till stor del strandskyddsgränsen. De områden av naturreservatet som inte är strandskyddade är kommunalt ägda och består av parkeringen vid Stora Amundön samt några delsträckor av Säröbanan.

”Natur, kultur och sociotop” är ett kunskapsunderlag om Göteborgs natur- kultur och friluftsvärden. I detta underlag pekas Stora Amundö och Billdals skärgård ut som värdefulla ur många aspekter.

Miljömål

Det finns såväl nationella som regionala och lokala miljömål. På samtliga nivåer är det främst miljömålen ”*Hav i balans och levande kust och skärgård*” samt ”*Ett rikt växt- och djurliv*” som berörs av reservatsbildningen. I Göteborgs miljömål ”*Hav i balans och levande kust och skärgård*” finns som delmål att 15 % av Göteborgs marina area ska ha ett långsiktigt skydd senast år 2015. Detta har inte uppfyllts tidsmässigt, men reservatsbildningen bidrar till att nå en så stor andel skyddad havsmiljö. Dessutom ökar tillgängligheten, vilket gynnar delmålet om att kust och skärgård ska vara tillgänglig.

Att skydda viktiga naturtyper såsom ålgräsängar och kushedar bidrar till att uppfylla målet ”*Ett rikt växt- och djurliv*”, vilket är mycket viktigt eftersom förlusten av biologisk mångfald är ett stort problem. Ett av Göteborgs delmål säger ”*Göteborg ska till 2025 ha ett landskap med en rik variation av naturtyper, gröna stråk, goda spridningsmöjligheter och fungerande ekologiska processer så att den biologiska mångfalden inte minskar jämfört med 2008.*”.

Bildandet av det här naturreservatet bidrar till att uppnå såväl det delmålet som ett delmål om livskraftiga bestånd av dagfjärilar.

Internationella åtaganden

FN:s konvention om biologisk mångfald (UN Convention on Biological Diversity, CBD) pekar bland annat på behov av nationella åtaganden som att inrätta skyddade områden som ett medel att bevara biologisk mångfald.

Regionalt finns två konventioner som har pekat ut ålgräs som en skyddsvärd miljö. Oskar är konventionen om att skydda miljön i nordostatlanten. Inom OSPAR-kommissionens arbete har ålgräsängar listats som prioriterad naturtyp som är hotad/minskande och som är en viktig del av den marina biologiska mångfald som bör bevaras och skyddas. Östersjöländerna ingår i Helsingforskonventionen (Helcom), som är Östersjöländernas samarbetsorgan för att förbättra miljön i Östersjön. Även här har man tagit upp grunda mjukbottnar med makrofyter (stora vattenväxter) som miljöer som bör skyddas.

Inom naturreservatet finns arter som är upptagna i EU:s Art- och habitatdirektiv. Enligt direktivet får dessa arters parningsplatser eller rastplatser inte skadas eller förstöras.

Inom området finns även flera skyddsvärda Natura 2000-naturtyper så som blottade ler- och sandbottnar (1140), driftvallar (1210), vegetationsklädda havsklippor (1230) och salta strandängar (1330).

Ärendets handläggning

Information och förankring

Stora Amundö och Billdals skärgård har pekats ut som lämpligt område för naturreservat i kommunens översiktsplan ända sedan 1990-talet. När rapporten ”Tätortsnära naturområden i Göteborgsregionen” togs fram i samarbete med Länsstyrelsen 2003 pekades Stora Amundö och Billdals skärgård ut som ett område med höga natur-, kultur- och friluftsvärden. 2006 gav Byggnadsnämnden ett politiskt uppdrag att bilda naturreservat av området och det har även funnits utpekade under flera år i kommunens gemensamma budget.

Kontakter, synpunkter och avvägningar

Ett informationsmöte har hållits med berörda markägare, sakägare och nyttjanderättshavare. Det har även anordnats en informationskväll för allmänheten.

Samtliga berörda mark- och sakägare har förelagts enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m m att yttra sig över förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan genom kungörelsedelgivning i Göteborgs-Posten samt Post och Inrikes Tidningar.

Förslaget till naturreservat har remitterats till berörda kommunala nämnder, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Hallands län, Kungsbacka kommun, SGU, Skogsstyrelsen, Havs- och vattenmyndigheten, Jordbruksverket, Riksantikvarieämbetet.

Sportfiskarna i Väst, Naturskyddsföreningen i Bohuslän respektive Göteborg, Friluftsrämjandet, Göteborgs ornitologiska förening, Bohusläns hembygdsförbund, Föreningen Bohusläns flora, Göteborgs scoutdistrikt. Göteborgsregionens kommunalförbund, Försvarmakten, Statens Geotekniska Institut, Bohusläns Museum, Göteborgs Naturhistoriska Museum, Botaniska Föreningen i Göteborg, Västsvenska Entomologklubben och Göteborgs Svampklubb har fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande.

Här kommer mer information, dialog, kontakter, synpunkter och avvägningar att redovisas efter samrådet.

Upplysningar

Naturreservatet är inget hinder mot att fortsätta använda och sköta om byggnader, bryggor och andra anläggningar. Föreskrifterna verkar inte retroaktivt, dvs. byggnader, anläggningar och åtgärder som uppförts eller utförts när detta beslut vinner laga kraft strider inte mot naturreservatets föreskrifter. Däremot lagligförklarar inte detta beslut sådant som eventuellt strider mot strandskyddsbestämmelser eller annan lagstiftning.

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Göteborgs Stad ge dispens från föreskrifterna, men dispens får inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreservatet. Om det finns synnerliga skäl får Göteborgs Stad helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservat. För beslut om upphävande eller dispens krävs dock att intrånget i naturvärdet kompenseras i skäligen utsträckning inom naturreservatet eller något annat område. (7 kap 7 & 26 §§ MB)

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreservatet gäller annan lagstiftning som vanligt, t.ex. följande:

- Miljöbalkens bestämmelser om strandskydd, vattenverksamhet och artskydd
- Fridlysningsbestämmelser i artskyddsförordningen
- Fiskebestämmelser i Havs- och vattenmyndighetens författningssamling
- Terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen
- Kulturmiljölagen
- Jaktlagstiftningen

Fiske, båttrafik och vattenskoter

I dagsläget införs inga föreskrifter som direkt reglerar fiske eller båttrafik och vattenskoter. Om en framtida uppföljning av naturreservatet visar att dess syften motverkas av hårt fisketryck eller båtliv kan det bli aktuellt med någon form av reglering, exempelvis av hastighet och fiskeregler. Det kan i så fall ske genom att naturreservatets föreskrifter kompletteras.

Statliga myndigheter har också möjlighet att reglera hastigheter och fiskeregler vid sidan av själva reservatsbeslutet. Sådana regleringar istället för reservatsföreskrifter innebär att det blir mer samlade bestämmelser för hastigheter respektive fiske och en samordnad tillsyn.

Ansvar och översyn

Göteborgs Stad har övergripande ansvar för de naturreservat som beslutas av staden och inte av länsstyrelsen. Ansvaret fördelas vidare via reglementen för stadens olika nämnder, som har olika ansvarsområden.

I reservatsbeslutet anges ingen annan förvaltare än Göteborgs Stad, det vill säga ansvaret överläts inte till någon annan enligt 21 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Förvaltaren har ansvaret för att skötseln av reservatet följer fastställd skötselplan och ansvarar för dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder. I den mån stadens ansvar fördelas på flera olika förvaltare inom staden ska dessa samverka med varandra.

Göteborgs Stad ansvarar för den operativa tillsynen i egna naturreservat enligt 26 kapitlet miljöbalken. Det innebär att staden ska övervaka att föreskrifter, dispenser och tillstånd följs. Beslutsmyndigheten ansvarar för beslut om reservat, föreskrifter och skötselplan och har det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering av syften, bevarandemål och gynnsamt tillstånd. En översyn av beslut, föreskrifter och skötselplan – främst skötselåtgärder – bör göras vid behov eller inom 10 år.

Ansvarsfördelning enligt gällande reglementen för Göteborgs stad år 2016

- Byggnadsnämnden beslutar om kommunala reservat.
- Park- och naturnämnden sköter, förvaltar och utvecklar naturreservat.
- Trafiknämnden förvaltar kommunens väganläggningar om inte uppgiften anförtrots någon annan.
- Miljö- och klimatnämnden fullgör uppgifter inom miljöbalkens område som inte ankommer på någon annan nämnd.

Ersättningstalan

Stycket saknas i samrådshandlingen, men tillkommer i själva beslutet.

Kungörelse

Stycket saknas i samrådshandlingen, men tillkommer i själva beslutet.

Hur man överklagar

Stycket saknas i samrådshandlingen, men tillkommer i själva beslutet.